

Grundläggande granskning

Svensk Luftambulans

Mars 2021

Lars Dahlin

Innehållsförteckning

1.	Inledning	2
1.1.	Bakgrund	2
1.2.	Syfte och metod	2
2.	lakttagelser och bedömningar	3
2.1.	Verksamhet under 2020	3
2.2.	Ekonomi	4
2.3.	Intern kontroll	5
2.4.	Kontrollmål	5
3.	Revisionell bedömning	6

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Svensk Luftambulans är ett kommunalförbund med säte i Karlstad. Under 2020 har Region Värmland, Region Dalarna, Region Uppsala, Region Västra Götaland, Region Norrbotten och Region Västerbotten varit medlemmar i Svensk Luftambulans (SLA). Förbundet har under året bedrivit helikopterverksamhet i Region Värmland och Region Dalarna. I Region Uppsala drivs den operativa verksamheten för närvarande av en privat operatör. Övertagandet av den verksamheten beräknas ske så snart upphandling av ny helikopter är genomförd. I väntan på det så har de upphandlat en övergångslösning. I Region Västra Götaland drivs under en övergångsperiod på fyra år, flygverksamheten av en privat operatör i avvaktan på upphandling av en ny helikoptertyp.

Syftet med kommunalförbundet är att ansvara för och driva ambulanshelikopter-verksamhet och annan därtill anknuten verksamhet åt medlemmarna.

Grundandet av ett kommunalförbund för helikopterverksamheten ska också ses som ett första steg för en nationell samordning av landets ambulanshelikoptrar.

SLA:s vision är att verka för nationellt samordnad och jämlik luftburen prehospital akutsjukvård och intensivvårdstransporter av högsta kvalitet, som ökar överlevnad och förebygger allvarliga medicinska komplikationer hos svårt skadade och sjuka patienter. Verksamheten bedrivs med hög flygsäkerhet och bästa tillgänglighet.

SLA har följande värdegrund:

Rädda liv utan att riskera liv - Säkerheten kommer alltid först

Prioriteringar sker alltid efter patientens behov

Alla människor har lika värde och ska bemötas med empati och respekt.

Värdegrunden innebär att SLA genomsyras av en humanistisk grundsyn där respekten för människors lika och okränkbara värden, jämlikhet och jämställdhet betonas. Alla patienter och anhöriga ska känna sig säkra och trygga samt bli väl bemötta av alla verksamhetens företrädare.

De prioriteringar som verksamheten tvingas göra sker alltid efter patientens behov.

Värdegrunden ska prägla medarbetarnas förhållningssätt mot varandra och möten med andra. Allas insatser och synpunkter är viktiga i denna specialiserade verksamhet. Gott samarbete och goda relationer är en förutsättning för ett väl utvecklat säkerhetsarbete. Alla i ledningen och alla anställda är ansvariga för att säkerheten genomsyrar hela organisationen.

På uppdrag av revisorerna i kommunalförbundet har Public Sektor inom PwC gjort en grundläggande granskning.

1.2. Syfte och metod

Uppföljningens syfte är att ge svar på revisionsfrågan om det bedrivs en ändamålsenlig och effektiv verksamhet inom Svensk Luftambulans ansvarsområde.

Följande kontrollmål ska besvaras:

- Har uppföljning gjorts av verksamheten?
- Har uppföljning gjorts av ekonomi?
- Finns en tillräcklig intern kontroll inom verksamheten?

Vi har tagit del av budget och verksamhetsplan för 2020, delegationsordning, förbundsordningen, samverkansavtalet, direktionens protokoll och årsredovisningen.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Verksamhet under 2020

Verksamhet har bedrivits under hela året vid baserna i Karlstad och Mora. Västra Götalandsregionens verksamhet övergick den 1 juni 2018 till extern operatör, i avvaktan på upphandling av en större helikoptertyp. I Region Uppsala drivs den operativa verksamheten för närvarande av en privat operatör tills förbundet upphandlat ny större helikoptertyp. En större helikoptertyp, än den H145 som används i Värmland och Dalarna, behövs för att kunna operera verksamheterna i Västra Götaland, Uppsala, Västerbotten och Norrbotten. En upphandling genomfördes under 2017/18 men fick avbrytas på grund av för dålig konkurrens. Under 2020 har en ny upphandlingsprocess påbörjats.

Med anledning av att Region Västerbotten och Norrbotten anslöt till förbundet så har förbundet använt gällande optioner och beställt tre nya helikopter H145, en till Västerbotten och en till Norrbotten samt en till reservhelikopter. Samtidigt har uppgraderingar av de tidigare köpta helikoptrarna även inköpts så att de håller samma standard som de tre nya.

Antal uppdrag och flygtimmar ligger på ungefär samma nivå som förra året. Några medlemmar uppvisar en marginellt minskad aktivitet, sannolikt på grund av pandemin. I övrigt så förefaller verksamhetsvolymerna inte ha varit påverkade. Förbundet har på olika vis bistått i transporten av Covid-19 patienter. Flera regioner har också bidragit i samarbetet med Försvarsmakten i transporten av dessa patienter och i region så har en särskild sekundärtransporthelikopter för pandemipatienter satts i drift.

Operativa mål för 2020

- *SLA ska ha en tillgänglighet på minst 98 %, exklusive stillestånd p.g.a. väder*
 - **Uppnått** Tillgänglighet 2020 98,5 %
- *SLA ska ha genomfört upphandlingen av en större helikoptertyp.*
 - **Delvis uppnått**, Upphandlingen har startat under hösten 2020 men blev försenad på grund av pandemin
- *SLA ska ha gjort nödvändiga förberedelser för övertagande av Region Norrbottens verksamhet, 21-06-01.*
 - **Uppnått** Uppstartsarbetet och förberedelserna för övertagande är gjorda och planen följs löpande upp

- *Minst en region ska ha ansökt om medlemskap i SLA.*
 - **Ej uppnått** *Diskussion förs med Region Sys men ingen ansökan har inkommit under 2020.*
- *SLA ska ha bedrivit en betydande prospektiv nordisk HEMS multicenterstudie.*
 - **Uppnått** *SLA bedriver den internationella multicenterstudien PHASER.*
- *SLA ska ha publicerat tre vetenskapliga artiklar under året*
 - **Ej uppnått** *Finns sex färdiga manuskript till artiklar men ingen har blivit publicerad under 2020.*
- *SLA ska ha synts i medicinsk media och presenterat forskningen vid vetenskapliga kongresser*
 - **Uppnått** *SLA medverkat på den vetenskapliga kongressen TBS2020.*
- *SLA ska deltaga i luftburen prehospital intensivvårdsutbildning av svenska läkarbemannade HEMS/RRC förstärkningsenheter*
 - *Målet följs ej upp i årsredovisningen*

Finansiella mål för 2029

Svensk Luftambulans ska inte ackumulera vinst utan bedriva verksamhet utifrån självkostnadsprincipen. Följande finansiella mål ska därför gälla för förbundet.

- SLA ska inte ackumulera vinst utan arbeta efter en budgetprocess och ekonomimodell som utgår från självkostnad.
 - **Uppnått**
- Ett eget kapital kan generas genom anslutningsavgifter från nya medlemmar eller överskott i verksamheten. Det egna kapitalet ska vara en buffert för att kunna möta eventuella oförutsedda kostnader samt hantera likviditetsförändringar.
 - **Uppnått**
- Storleken på det egna kapitalet för förbundet begränsas till ett belopp motsvarande högst 10 % av balansomslutningen för föregående verksamhetsår. Om förbundets egna kapital överstiger begränsningen efter bokslutet skall den överskjutande delen återbetalas till förbundets medlemmar.
 - **Uppnått.**
- Vid beräkning av det egna kapitalet, enligt ovan, ska inbetalda anslutningsavgifter inte medräknas. Återbetalningsskyldigheten gäller således ej för inbetalda anslutningsavgifter, vilka i första hand ska användas till att täcka kostnader i samband med uppstart av nya baser.
 - **Uppnått**

Under 2020 har direktionen haft åtta möten.

2.2. Ekonomi

Inför 2020 var den budgeterade nettokostnaden för förbundets verksamhet 86.458 tkr. Utfallet för 2020 blev 2.087 tkr sämre än budgeterat främst beroende på högre och högre kostnader för drift och underhåll av helikoptrarna.

2.3. Intern kontroll

Följande fem kontrollområden har identifierats för 2020.

- Efterlevnad av gällande flygslagstiftning
- Upphandling av nya helikoptrar
- Kostnadskontroll
- Övertagande av verksamheterna i Region Norrbotten och Region Västerbotten
- Översyn av förbundsordningen och fastställande av ekonomimodell

Inom dessa områden har ett antal kontrollåtgärder tagits fram och resultatet av dessa har återredovisats i årsredovisningen och ingen av dem visar på avvikelser.

2.4. Kontrollmål

Har uppföljning gjorts av verksamheten?

- I både delårsredovisning och årsredovisning finns uppföljning av målformuleringarna för verksamheten, löpande på direktionsmöte har också utvecklingen av verksamheten på respektive ort rapporterats samt arbetet med att ansluta nya medlemmar till förbundet.

Har uppföljning gjorts av ekonomi?

- Uppföljning av ekonomin har gjorts i samband med delårsredovisningarna i april och augusti.

Finns en tillräcklig intern kontroll inom verksamheten?

- Direktionen har en antagen intern kontrollplan och uppföljning av den sker i årsredovisningen för 2020. Efter vår granskning gör vi bedömningen att den interna kontrollen och säkerheten i redovisningen är tillräcklig.

3. Revisionell bedömning

Vår grundläggande granskning visar att det finns verksamhetsmål som tydliggör hur och i vilken riktning kommunalförbundets verksamhet skall bedrivas. Verksamhetsplanens vision anger att Svensk Luftambulans inte bara ska driva utvecklingen av ambulanshelikopterverksamheten åt medlemmarna utan också verka för en ökad nationell samordning av denna verksamhet.

De sammanfattande synpunkterna för 2020 är att vi inte har någon anledning till anmärkning mot huruvida förbundets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

2021-03-31

Lars Dahlin

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Svensk luftambulans revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av avtal. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.